

Virsraksts: Atlīdzinājuma prasījuma pieļaujamība

Tēze: Administratīvā procesa likuma 93.panta trešā daļa pieļauj privātpersonai prasīt atlīdzinājumu vienlaicīgi ar administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanu vai pārsūdzēšanu, vai arī pēc tam, kad ir pabeigta attiecīgās administratīvās lietas izskatīšana pēc būtības (ir stājies spēkā augstākas iestādes lēmums, un tas nav pārsūdzēts, ir stājies spēkā tiesas spriedums vai arī tiesvedība lietā ir izbeigta, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 7.punktu).

„Attiecīgā administratīvā lieta” nozīmē lietu, kurā privātpersona sākotnēji apstrīdējusi vai pārsūdzējusi administratīvo aktu vai faktisko rīcību un kurā tā atzīta par prettiesisku, bet kurā atlīdzinājuma prasījums nav bijis vienlaicīgi pieteikts. Tādā gadījumā privātpersona var prasīt atlīdzinājumu pēc šādas lietas izskatīšanas pabeigšanas.

**Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta Administratīvo lietu departamenta
2011.gada 24.janvāra
SPRIEDUMS
Lieta Nr. A42714908
SKA-124/2011**

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

senators J.Neimanis
senatore D.Mīta
senatore R.Vīduša

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *A.M.* pieteikuma par atlīdzinājuma piešķiršanu, sakarā ar *A.M.* kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 30.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Ventspils pilsētas domes 2007.gada 15.janvāra lēmumu dzīvojamā māja, kurā atradās pieteicēja *A.M.* īrētais dzīvoklis, nodota privatizācijai. 2007.gada martā dzīvoklis pārdots pieteicējam.

[2] Administratīvā apgabaltiesa ar 2008.gada 22.maija spriedumu citā lietā atzina, ka kavēšanās ar Ventspils pilsētas domes 2007.gada 15.janvāra lēmuma izdošanu attiecībā pret citiem dzīvokļu īpašniekiem tajā pašā mājā, kurā atradās pieteicēja *A.M.* īrētais dzīvoklis, ir bijusi prettiesiska.

[3] 2008.gada 6.augustā pieteicējs iesniedza Ventspils pilsētas domē iesniegumu, kurā lūdza atlīdzināt mantiskos zaudējumus Ls 1234,67 apmērā un atlīdzinājumu par morālo kaitējumu Ls 3000 apmērā, kas radušies saistībā ar mājas, kurā atrodas viņa dzīvoklis, ilgstošu nenodošanu privatizācijai. Ventspils pilsētas dome atteica piešķirt pieteicējam atlīdzinājumu.

[4] Pieteicējs iesniedza pieteikumu administratīvajā tiesā par mantisko zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzinājuma piešķiršanu.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 26.novembra spriedumu pieteicēja pieteikums apmierināts daļā par morālā kaitējuma atlīdzināšanu Ls 1000 apmērā, bet noraidīts daļā par mantiskā zaudējuma atlīdzināšanu Ls 1234,67 apmērā.

[6] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 30.jūlija spriedumu pieteikums noraidīts, jo pieteicējs iesniedzis vienīgi prasījumu par atlīdzinājuma piešķiršanu, bet nav prasījis konstatēt tiesā ne Ventspils pilsētas domes 2007.gada 15.janvāra lēmuma tiesiskumu, ne šā lēmuma pieņemšanas procesā pieļautos pārkāpumus. Līdz ar to lietā nav konstatējams zaudējumu un kaitējuma atlīdzināšanas pamats un atlīdzinājuma prasījums noraidāms. Pirmās instances tiesa spriedumā nepamatoti atzinusi, ka izskatāmajā gadījumā tiesas kontrolei pakļauts jautājums par administratīvā akta (privatizācijas lēmuma) pieņemšanas procesa tiesiskumu, jo par šādu prasījumu nav bijusi ierosināta izskatāmā administratīvā lieta, kā arī pirmās instances tiesa par šādu prasījumu nav taisījusi spriedumu. Tādējādi secināms, ka, sprieduma motīvu daļā vērtējot administratīvā akta izdošanas procesā pieļautos procesuālos pārkāpumus, pirmās instances tiesa ir pārkāpusi prasījuma robežas, līdz ar to spriedums nav atzīstams par pamatotu.

[7] Pieteicējs iesniedzis kasācijas sūdzību. Pieteicējs norāda, ka savā pieteikumā bija iekļāvis prasījumu pārbaudīt Ventspils pilsētas domes 2007.gada 15.janvāra lēmuma tiesiskumu un pieņemšanas gaitā pieļautos pārkāpumus. Turklāt to jau bija konstatējusi tiesa citā lietā. Pieteicējs piekritis lietas izskatīšanai rakstveida procesā.

[8] Ventspils pilsētas dome par pieteicēja kasācijas sūdzību paskaidrojusi, ka pieteicējs nav prasījis tiesai pārbaudīt Ventspils pilsētas domes 2007.gada 15.janvāra lēmuma tiesiskumu, tādēļ apelācijas instances tiesas spriedums ir pareizs.

Motīvu daļa

[9] Administratīvā procesa likuma 93.panta trešā daļa pieļauj privātpersonai prasīt atlīdzinājumu vienlaicīgi ar administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanu vai pārsūdzēšanu, vai arī pēc tam, kad ir pabeigta attiecīgās administratīvās lietas izskatīšana pēc būtības (ir stājies spēkā augstākas iestādes lēmums, un tas nav pārsūdzēts, ir stājies spēkā tiesas spriedums vai arī tiesvedība lietā ir izbeigta, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 7.punktu).

„Attiecīgā administratīvā lieta” nozīmē lietu, kurā privātpersona sākotnēji apstrīdējusi vai pārsūdzējusi administratīvo aktu vai faktisko rīcību un kurā tā atzīta par prettiesisku, bet kurā atlīdzinājuma prasījums nav bijis vienlaicīgi pieteikts. Tādā gadījumā privātpersona var prasīt atlīdzinājumu pēc šādas lietas izskatīšanas pabeigšanas.

[10] Izskatāmajā lietā pieteicējs nav apstrīdējis vai pārsūdzējis Ventspils domes rīcību, kavējoties ar Ventspils pilsētas domes 2007.gada 15.janvāra lēmuma pieņemšanu. Tādēļ pieteicējs nevar prasīt atlīdzinājumu, jo iestādes rīcības prettiesiskuma konstatējums un cēloņsakarība ar nodarītajiem zaudējumiem vai kaitējumu ir viens no atlīdzinājuma prasījuma pārbaudes elementiem.

[11] Pieteicējs uzskata, ka viņa atlīdzinājuma prasījuma lietā bija jāievēro Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 11.jūnija spriedums, ar kuru atzīta Ventpils pilsētas domes faktiskā rīcība, savlaicīgi neizskatot *A.A, J.S., A.R. un H.S.* 1999.gada 17.maija pieteikumu par ēkas [adrese] nodošanu privatizācijai, par prettiesisku.

Administratīvā procesa likuma 153.panta otrā daļa noteic, ka fakts, kurš nodibināts ar spēkā stājušos tiesas spriedumu tā rezolutīvajā daļā, nav no jauna jāpierāda, izskatot administratīvo lietu.

Ar spēkā stājušos Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 11.jūnija spriedumu tā rezolutīvajā daļā konstatēts Ventpils pilsētas domes faktiskās rīcības, savlaicīgi neizskatot *A.A, J.S., A.R. un H.S.*, pieteikumus par ēkas [adrese] nodošanu privatizācijai, prettiesiskums. Taču šāds fakts nav saistāms ar pieteicēja atlīdzinājuma prasījumu, kurā nepieciešams iestādes vai tiesas secinājums, ka iestāde, savlaicīgi neizskatot pieteicēja pieteikumu par ēkas nodošanu privatizācijai, ir rīkojusies prettiesiski attiecībā pret pieteicēju.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 1.punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 10.jūnija spriedumu, bet *A.M.* kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Senators	(paraksts)	J.Neimanis
Senatore	(paraksts)	D.Mīta
Senatore	(paraksts)	R.Vīduša